

Aleksandra Cofta-Broniewska

Jacewo, pow. Inowrocław.
Stanowisko 4 b

Informator Archeologiczny : badania 2, 169-171

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dzić zniszczenie i obrabowanie większości grobów oraz silne zakłócenie pierwotnego układu stratygraficznego i przemieszczenie wielu zabytków.

Na powierzchni ca 600 m² odkryto 46 grobów, w zdecydowanej większości pochodzących ze starszego i młodszego okresu rzymskiego. Na podkreślenie zasługuje fakt współwystępowania pochówków szkieletowych i ciałopalnych. Wśród tych ostatnich przeważały groby jamowe. Groby niezniszczone i nieobrabowane charakteryzowały się bogatym wyposażeniem, niezależnie od obrzędu i formy grobu. Z ciekawszych zabytków wymienić należy: brązowe sitko importowane, naszyjnik z paciorków szklanych, złoty pierścionek, umba, groty oszczepów /jeden z rytym ornamentem na tulejce/, grzebień kościany, imacze tarczy, okucia pochwy miecza, klucze żelazne, fibule żelazne i brązowe oraz szereg naczyń.

Wzgórze stan. Szymborze 1 jest już w 75 % zniwelowane. Pozostała jedynie, względnie dobrze zachowana, jego partia zachodnia oraz mały wycinek stoku pld.wsch. Z uwagi na dużą wartość obiektu należałoby podjąć w najbliższym sezonie intensywne, systematyczne prace wykopaliskowe, doprowadzające do całkowitej eksploracji zachowanych dotąd części omentarzyska.

JACEWO, pow. Inowrocław
Stanowisko 4 b

Katedra Archeologii Pradziejowej i Wczesnośredniowiecznej UAM
Muzeum im. J. Kasprowicza w Inowrocławiu.

Badania prowadziła dr Aleksandra Cofta-Broniewska.
Finansowało PPRN w Inowrocławiu. Pierwszy sezon badań. Osada z okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko 4b jest jednym z 20 stanowisk, odkrytych podczas badań powierzchniowych na terenie Jacewa. Leży ono w centrum wsi ok. 500 m od wschodniej granicy Inowrocławia i ok. 1,5 km na południe od szosy Inowrocław-Toruń.

Wykop sondażowy stwierdził istnienie grubej warstwy kulturowej, przesyconej dużą ilością zabytków, świadczącej o intensywnym i długotrwałym zamieszkaniami osady w okresie rzymskim. W toku badań udało się stwierdzić miejscową obróbkę rogu i kości oraz bursztynu. Wyraźnym dowodem produkcji wyrobów bursztynowych jest zestaw znalezisk: kilka bryłek surowca, półwytwory oraz duże ilości odpadów produkcyjnych, w postaci drobnych strużyn bursztynu i licznych, zniszczonych w czasie pracy przedmiotów. Warsztat jacewski nastawiony był głównie na wyrób paciorków. W oparciu o znaleziska można odtworzyć cykl produkcyjny. Być może, spośród zabytków żelaznych uda się wydzielić narzędzia używane do obróbki bursztynu. Bardzo silna koncentracja znalezisk bursztynowych w jednym miejscu przy zupełnym ich braku, względnie minimalnej ilości, w innych partiach wykopu, oraz analiza układu stratygraficznego, pozwala sądzić, iż natrafiono na miejsce samej pracowni. Paciorki bursztynowe były przedmiotem wymiany nie tylko lokalnej ale i dalekosiężnej, o czym mówi znalezienie w pracowni muszki Kauri, z nad morza Czarnego, dużego paciorka szklanego z Italii oraz fragmentu naczynia terra sigillata. W odległości ok. 10 m od warsztatu bursztyniarskiego odkryto pracownię obróbki rogu i kości. Mieściła się ona w dużej półziemiance, kształtu owalnego, o wymiarach 4,5 x 4 m, w której stwierdzono dość duże skupisko fragmentów rogu, odpady surowca, półwytwory oraz zniszczone przedmioty. Delikatna, płaska kostka o bogato zdobionej powierzchni była prawdopodobnie efektem tej produkcji. W sąsiedztwie ziemian-

ki odsłonięto ciekawy obiekt - prawdopodobnie piec, zwieńczony glinianą kopułą, wspartą na drewnianej konstrukcji. W warstwie kulturowej znaleziono wiele ceramiki /w tym prawie 3 całe naczynka/, kości zwierzęce, kilka przęślików i fragmenty przedmiotów żelaznych. Wśród ceramiki są fragmenty naczyń zarówno delikatnych, regularnych, o czarnej powierzchni jak i prymitywniejszych, brunatnych, o powierzchni chropowatej.

W świetle tegorocznych badań wstępnych nie ulega wątpliwości, iż omawiana osada winna zostać poddana szerszym, systematycznym badaniom wykopaliskowym. W szczególności należałoby wyeksplorować do końca, odkrytą we fragmencie, pracownię obróbki bursztynu.

JAWORZE, pow. Wąbrzeźno

Muzeum w Grudziądzu

Badania prowadził mgr Ryszard Boguwolski. Finansował WKZ w Bydgoszczy. Omentarszysko z okresu wpływów rzymskich.

Omentarszysko położone jest na piaszczystym wzniesieniu, teren znajduje się częściowo pod uprawą, częściowo zaś pełni rolę płańnicy, w związku z tym stanowisko narażone było na systematyczne niszczenie.

Tegoroczne badania miały charakter dorywczy, trwały tylko 12 dni /1-13.VII/; ograniczono się wyłącznie do trzech rowów świadcowych o szer. 1 m i dł. 25 m. Szurfy sytuowano w południowej partii wzniesienia, najbliższej miejsca wybierania piasku.

W wyniku podjętych prac natrafiono, oprócz dość dużej ilości